

80-річчя академіка НАН України М.І. ГАСИКА

30 червня виповнилося 80 років відомому вченому в галузі електromеталургії академікові НАН України Михайлові Івановичу Гасику.

М.І. Гасик народився 1929 року в с. Семєнівці Пологівського району Запорізької області. У 1954 р. він із відзнакою закінчив Дніпропетровський металургійний інститут (спеціальність «металургія чорних металів» — «електromеталургія сталі і феросплавів»). У 1961 р. захистив кандидатську, а в 1968 р. — докторську дисертацію. З 1973 р. Михайло Іванович завідує кафедрою електromеталургії. Упродовж 1976–1987 рр. був деканом створеного за його активної участі єдиного в Україні електromеталургійного факультету. У 1982 р. М.І. Гасика обрано членом-кореспондентом, а в 1990 р. — академіком Академії наук УРСР.

Михайло Іванович — один із видатних учених-металургів у галузі електromеталургії спеціальних сталей, сплавів і феросплавів, а також електротермії неорганічних матеріалів різного функціонального призначення. Початок його наукової діяльності пов'язаний із дослідженнями на кафедрі електromеталургії та запорізьких заводах. У 1957–1960 рр. він розробив теоретичні основи і технологічні режими принципово нового процесу виробництва ферохрому вакуумтермічним способом і на його під-

ґрунті виплавлення в дугових печах корозійностійких хромонікелевих сталей із бором для спеціального призначення.

За активної участі М.І. Гасика на Дніпровському алюмінієвому заводі (м. Запоріжжя) на початку 60-х років розроблено і освоєно ефективну наскрізну технологію промислового виробництва електротермічного силуміну в дугових печах на основі залучення первинного кремнієво-алюмінієвого сплаву дистенсиліманітового концентрату Верхньодніпровського гірничо-металургійного комбінату, за яку йому (у співавторстві з групою вчених і фахівців із кольорової металургії) в 1977 р. присуджено Державну премію УРСР.

Під керівництвом ученого виконано фундаментальні фізико-хімічні дослідження високотемпературних процесів у металевих та оксидних системах на основі марганцю, хрому, кремнію, алюмінію, а також карбідних і нітридних систем В-С, В-N, Si-С; розроблено ефективні технології рафінування рідких і твердих феросплавів у вакуумі, виплавлення високолегованих сталей і сплавів для енергетичного і транспортного машинобудування, нафтогазової промисловості. Більшість наукових розробок успішно впроваджено в промислове виробництво.

Сьогодні М.І. Гасик забезпечує наукове керівництво контракту з Індійською фірмою «Jindal Stainlees», що споруджує великий промисловий цех, і науковий супровід технології виплавлення марганцевих феросплавів.

Уже понад 50 років Михайло Іванович виховує талановиті наукові кадри. Серед його учнів 12 докторів і 42 кандидати технічних наук. Він опублікував понад 500 наукових робіт, зокрема 24 монографії та підручники. Його монографію «Марганец» (1990) відзначено премією НАН України ім. Є.О. Патона, а «Металлургия хрома» (1999) — премією Академії наук вищої школи України ім. Ярослава Мудрого. Він автор та співавтор 182 авторських свідоцтв та патентів на винаходи.

Михайло Іванович — член редколегій журналів «Современная электрометаллургия», «Теория і практика металургії», «Металлургическая и горнорудная промышленность», «Электрометаллургия», «Геология и полезные ископаемые мирового океана», «Сталь» (Росія).

Учений був членом експертної ради з металургії ВАК СРСР, секції металургії Держкомітету з Ленінських і Державних премій, Проблемної комісії «Чорна металургия СРСР», головою науково-методичної комісії з напрямку «Металургия». У 1992 р. М.І. Гасика призначено заступником голови науково-методичної комісії з напрямку «Металургия» Міністерства освіти і науки України. У 1999 р. він входив до складу секції Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки.

За результатами наукової та науково-педагогічної діяльності М.І. Гасика нагороджено Почесною Грамотою Верховної Ради УРСР (1977), орденом «За заслуги» III ступеня. Йому тричі присуджувано Державну премію України в галузі науки і техніки (1977, 1998, 2004). М.І. Гасик удостоєний звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

Наукова громадськість, колеги та учні щиро вітають Михайла Івановича з ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я, творчого довголіття і невичерпної енергії.

60-річчя академіка НАН України Ю.Ю. ГЛЕБИ

13 червня виповнилося 60 років знаному вченому-генетику академікові НАН України Юрію Юрійовичу Глебі.

Ю.Ю. Глеба започаткував у нашій країні фундаментальні дослідження в галузі клітинної та генетичної інженерії рослин. За його безпосередньої участі та під його керівництвом отримано пріоритетні результати в таких напрямках клітинної та генетичної інженерії рослин, як отримання асиметричних гібридів та цибридів — модель-

них і важливих для господарства видів рослин; отримання й аналіз рекомбінантних форм із новими наборами генів цитоплазми; гібридизація філогенетично віддалених видів рослин; вивчення організації та експресії генетичного матеріалу в соматичних гібридах. Він розробив методи мікроклонального розмноження *in vitro* для цінних видів рослин, генетичної трансформації вищих рослин, методик виділення та культивування ізольованих протопластів.